

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron, za cerkve ljubljanske škofije 4 krone, za dijake 3 krone.

Uredništvo in upravnništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Poročilo o občnem zboru Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo.

Občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo se je vršil 25. novembra 1914. v knezoškofijski palači.

Pred občnim zborom je v stolnici stolni kanonik Jos. Šiška imel slovesno sv. mašo, pri kateri se je od vzglednega zbora stolne cerkve pod vodstvom g. Stanko Premrla in g. dr. Franc Kimovca pela instrumentalna maša Missa seraphica od P. Hugolina Sattnerja, ki je imela velik uspeh. Nekaj izredno mogočnega in veličanstvenega je bil nalašč za to priliko v zelo modernem duhu zloženi gradual „Dilexisti iustitiam“ od dr. Fr. Kimovca. Po koncu maše se je prav lepo izvajal Griesbacherjev Te Deum.

V cerkvi smo zapazili mnogo prijateljev cecilijanskega petja, med njimi presvetlega knezoškofa, monsignora dr. Evgena Lampeta, prof. Antona Foersterja, mnogo svetne in redovne duhovščine ter drugega izobraženstva.

Ob določeni uri otvori predsednik P. Hugolin Sattner **občni zbor** ter pozdravlja predvsem presvetlega knezoškofa, g. prelata Janeza Flisa, prof. Antona Foersterja, skoro polnoštevilno navzočo cerkvenoglasbeno komisijo in nadzornike organistov, zastopnike ljubljanskih samostanov in cerkva.

I. Tajnik g. Peter Janc poda sliko društvenega delovanja v zadnji triletni dobi:

„Tudi v tej dobi (1911—1914) je društvo ostalo zvesto namenom, za katere je bilo ustanovljeno pred 37 leti (14. junija 1877): povzdigovati in pospeševati katoliško cerkveno glasbo v smislu ter duhu svete Cerkve, na podlagi cerkvenih določeb in ukazov (§ 2. dr. pr.).

Najvažnejše v tej dobi je prekrasna okrožnica prevzvišenega knezoškofa o cerkveni glasbi z dne 1. februarja 1914. Poleg Pijevega motuproprija določa odslej smer našemu gibanju in delovanju na cerkvenoglasbenem polju. Ta ostane naš kažipot. Vsak organist, še bolj pa vsak „rektor ecclesiae“ bi jo moral večkrat ne le prebrati, ampak preštudirati in premeditirati. Prevzvišenemu smo za prelepo navodilo glede cerkvene glasbe od srca

lvaležni in hočemo zastaviti vse svoje moči, da se bode te odredbe tudi v resnici vestno izpolnovele.

V smislu Pijevega motuproprija in II. ljubljanske sinode se je sestavila cerkvenoglasbena komisija, ki se je spopolnila z škofijskimi nadzorniki organistov za posamezne dekanije. „Ta komisija ni zasebna, marveč je organ kn.-škof. ordinarijata. Nadzorniki pa naj od časa do časa obiščejo župnije, se prepričajo v stanju cerkvenega petja in o njem poročajo kn.-škof. ordinarijatu“. (Šk. list 1914. št. IV. str. 45.). V nadzornikih so dobili naši organisti zvestega prijatelja, ki jim bo vedno stal na strani z dobrim svetom in jih podpiral v premnogih težavah, na katere nalete zlasti goreči organisti. Za prosep in napredek cecilijanske ideje je pa tako potrebno, kakor kol trti, da se okrog njega ovija, in kakor ograja vrtnim gredam, ki varuje njihove nasade in cvetje.

Za izobrazbo organistov je Cecilijino društvo priredilo od 7.—11. avg. 1911. cerkvenoglasbeni pončni tečaj, katerega se je udeležilo 120 prijateljev cerkvene glasbe, in sicer: 76 organistov, 8 duhovnov, 5 bogoslovcev, 7 redovnikov, 2 nadučitelja, 7 dijakov, 6 organistovskih kandidatov in 9 gospodičen. Vsem izvenljubljskim udeležencem je društvo preskrbelo brezplačno hrano in stanovanje.

Podoben tečaj je bil v Celovcu 15.—19. julija 1912 z 30 udeleženci.

Tudi letos naj bi se vršil v Ljubljani petdnevni cerkvenoglasbeni tečaj za organiste in posebni koralni tečaj za duhovnike. Vsled razmer, ki so nastopile vsled vojske, sta se morala oba tečaja odložiti na ugodnejši čas. „Inter arma silent Musae.“

Prvič so se za organiste vršile 13.—16. julija 1914. duhovne vaje v Ljubljani, katerih se je udeležilo 37 organistov in 21 učencev orglarske šole. Za organiste so bile tudi duhovne vaje od 31. marca do 4. aprila 1913. v Celju z 100 udeleženci in v Celovcu od 4. do 8. avgusta 1913 z 25 udeleženci.

Nov pojav na cerkvenoglasbenem polju so cerkveni koncerti. Pač dokaz, da Cecilijanska ideja dobiva vedno širša tla. Prvi je bil 14. februarja 1912. v stolnici ob priliki postavljanja novih šentklavških orgel in potem še 27. novembra 1912. in 3. decembra 1913. Dec 11. marca 1914 pa v frančiškanski cerkvi. Nepričakovano veliki obiski so bili najboljša pohvala prirediteljema, preč. g. konz. svet. in župniku, predsedniku Cee. dr. P. Hugolinu Sattnerju in g. stolnemu pevovodju St. Premrlu. Podobni koncerti so bili tudi v Kamniku, na Brezjah in v Novem mestu.

Nič drugega kakor pojav cecilijanske ideje smem imenovati štiri velikanske koncerte Glasbene Matice v marcu l. 1912. vselej v natlačeno polni Unionovi dvorani, kjer se je proizvajal prvi slovenski oratorij „Vnebovzetje Dev. Mar.“ od P. H. Sattnerja. Oratorij je višek v slovenski religiozni glasbi. G. skladatelja je Glasbena Matica imenovala za častnega člana, od cesarja pa je bil odlikovan z viteškim krišcem Frane Jožefovega reda. Mislim, da govorim iz sreča vseh častito navzočih, ako se preč. g. konz. svetniku

in župniku zahvalim z besedami kronograma, ki ga je ob tej priliki prinesel Cerkv. Glasbenik (1912. št. 4.):

„Ki si prvi v Slovencih
proslavljal Devico sprelepo in
čez vse častito v nebo vzeto v oratoriju:
naj Ti ona plača
naš dolg.“

V aprilu 1914. pa se je trikrat v polni Unionovi dvorani proizvajalo novo prekrasno koncertno delo „Oljki“ od istega skladatelja. Glasba, dasi moderna, jo vendar preveva religiozni duh. Naj nam g. predsednik ne zameri, ako ga prosimo, da nas kmalu zopet razneseli s kakim takim delom.

Zelo potrebna vsakemu organistu, zanimivo in lahko umevno spisana je knjizica „Metodika pevskega pouka“, spisal ravnatelj Glasbene Matice, g. Fran Gerbič, izdalo Cee. društvo. Za Slovence tudi nekaj novega.

V tej zadnji triletni društveni dobi je izšlo prav veliko izbornih izvirnih publikacij na cerkveno glasbenem polju, kakor za petje tako za orglanje. Predolgo bi se zamudil, ako bi hotel navesti imena vseh skladateljev in naslove vseh kompozicij.

V zadnjih treh letih je bilo na Slovenskem postavljenih 19 novih orgel. Gospod Milavec, orglarski mojster v Ljubljani, jih je postavil 9 (med temi v stolnici, ki stanejo z omaro 32.000 kron, v Kamniku, na Dobrovi); gospod Durnič, orglarski mojster v Radovljici, jih je postavil 6 (med temi na Brezjah — delo, ki hvali mojstra —, na Blejskem otoku, v Predvoru), firma brata Zupan iz Kamnagorice 2; gosp. Jan. Naraks, orgl. mojster iz Petrovč, 1 in firma Meyer iz Feldkirehna na Tirolskem tudi 1.

Spominjajmo se še naših zvestih sotrudnikov, kateri so — upajmo — že prejeli plačalo od Njega, katerega čast so s popevanjem in orglanjem pospeševali:

Dne 3. septembra 1911. je umrl organist v Studenem pri Postojni g. Ivan Carli, mož molitve in častilec sv. Rešnjega Telesa, ki se je udeležil še zadnjega tečaja v avgusta istega leta. Bil je prvenec orglarske šole — učenec I. leta 1878.

Dne 27. oktober 1912. je umrl organist na Dobrovi g. Josip Cimerman. Kot navdušen cecilijanec je znal povsod sestaviti velik pevski zbor in pevce oddržati pri dobri volji. Tudi ta je bil pri zadnjem tečaju. Spominjajmo se tudi še tretjega umrlega, ki se je udeležil našega zadnjega tečaja, namreč bogoslovca iz IV. letnika tržaške škofije g. Karola Puriča.

V Kranju pa je 23. marca 1912 umrl ravnatelj Pezdlič, organist in pevodja pri mestni župni cerkvi.

Dne 13. aprila 1913. pa je umrla gdč. Ema Šega, vrla pevka stolnega kora in zvesta naročnica Cerkv. Glasb.

R. I. P.

Veliko reformo v cerkveni glasbi je Cee. dr. izvršilo v teku 38 let. Kakšen razloček med tedanjim in sedanjem petjem in igranjem v naših cerkvah.

Tudi v zadnji triletni dobi — smemo reči — smo naredili velik korak naprej. Na čelu tega dela pa je stal društveni odbor, ki je imel 16 sej, pri katerih so se reševale tekoče zadeve in delali načrti za naprej. Dobili smo v zadnjem času več na konservatorijih izšolanih moči, ki so že in še hočejo delovati na cerkvenoglasbenem polju; orglarska šola vedno bolj napreduje in se izpopolnjuje; v duhovskem semenišču se petje goji od vseh gg. semenišnikov; v kn.-škof. zavodih se v petju skoro vsi, prav mnogi tudi v igranju na raznih instrumentih urijo, ki bodo čez nekaj let kot duhovniki gotovo zavzeti za Cecil. petje in ga mogli dejanski pospeševati. Zato je zanesljivo upati, da se bo po naših cerkvah čast božja glasila vedno lepše, v vedno popolnejših oblikah, k čimur pomagaj Bog in sv. Cecilija.

2. Blagajnik g. Viktor Steska poroča o blagajniškem stanju, ki je prav zelo ugodno. Društvo ima letno okrog 2500 kron rednih izdatkov, dohodkov pa zadnja leta še nekaj več. Izredni stroški (n. pr. za cerkvenoglasbeni tečaj, duhovne vaje, orgle v orglarski šoli itd.) so bili pokriti z izrednimi dohodki. Med dobrotniki imenuje poleg prečastitega ordinarijata zlasti naučno ministrstvo, ki je v tej dobi dvakrat naklonilo podporo, enkrat 800 K, drugič 1000 K, in Kranjsko hranilnico, ki naklanja 200 K letne podpore.

K blagajnikovem poročilu dostavi g. predsednik, da se imamo za to dobro gmotno stanje društva še prav posebno zahvaliti g. blagajniku samemu, ki je z modrim gospodarstvom in veliko naklonjenostjo znal rešiti društvo vsakoletnega primanjkljaja.

3. Vodja orglarske šole g. Stanko Premrl poroča o stanju orglarske šole sledeče:

Orglarska šola, o kateri imam nalogo poročati velenčenjenemu občnemu zboru, se mi zdi ena izmed poglavitnih naprav in stremiljenj našega škofijskega cerkvenoglasbenega društva.

Orglarska šola v Ljubljani je bila v skromnih razmerah otvorjena jeseni l. 1877. v pritličju Alojzijevišča, bila potem tekom let nastanjena še na Starem trgu in na Vodnikovem trgu (tudi v revnih prostorih), dokler se ni l. 1911 preselila v zanjo nalašč prirejene prostore v II. nadstropju Alojzijevišča, kjer je še sedaj. 11. julija letos je šola zaključila svoj 37. letnik in je potemtakem šolsko leto, ki smo ga pričeli 16. septembra, že osemintrideseto.

Nalogo imam poročati o razvoju orglarske šole za dobo zadnjih treh let. Najprej par besed o učiteljih naše šole.

V šolskem letu 1911/12 in 1912/13 sva poučevala vse predmete sama z gospodom Ferjančičem. Posebno name je padlo tolikanj ur, da sem jih poleg drugega svojega dela komaj še vzdrževal. Zato sem naprosil naš društveni odbor, naj poizkuša dobiti še eno učno moč. Odbor se je nato obrnil do gospoda Vedrala, učitelja v „Glasbeni Matici“, ki je z veseljem prevzel 5 ur pouka (4 v klavirju, 1 teorije). Letos pa je vstopil v naš učiteljski zbor še č. gosp. dr. Kimovec, ki je prevzel pouk v obojnem petju in še nekaj ur v drugih predmetih. Tako je šola sedaj hvala Bogu z učitelji zadostno

preskrbljena, in smo ravno radi tega mogli v zadnjih letih tudi učni načrt nekoliko razširiti. Uvedli smo polagoma tri nove glasbene predmete, ki se prej niso samostojno poučevali: splošno glasbeno teorijo, pevovodstvo in pouk o sestavi orgel. Vsak izmed teh predmetov se poučuje po 1 uro na teden. Drugi predmeti: liturgika, zgodovina cerkvene glasbe, harmonija, kontrapunkt, igra na klavir in orgle, koralno in figuratno petje se seveda poučujejo kakor prej.

Razen glasbenih predmetov se je že pred l. 1911 uvedlo za abituriente tudi knjigovodstvo oz. združništvo, o čemer sem poročal na zadnjem občenem zboru. To se je po možnosti godilo tudi v dobi zadnjih treh let. V zadnjem šolskem letu 1913/14 so se učenci mesto knjigovodstva učili občinskega tajništva. Poučeval je ta predmet za časa pomladnega deželno-zborskega zasedanja g. deželni poslanec, organist Mihelčič iz Metlike. Izrekam mu na tem mestu za izkazano nam dobroto najsrčnejšo zahvalo. — Kot priprava na knjigovodstvo in druge slične predmete se poučuje že skozi tri leta tudi računstvo in lepopisje, za kar dobimo navadno kakega ljudsko-šolskega učitelja ali vsaj učiteljskega kandidata.

Učencev imamo v šoli vsako leto okrog dvajset, včasih kaj manj, včasih kaj več. Letos jih je 22, eden že tretjeletnik je moral meseca oktobra k vojakom. Oglašja se jih vsako leto precejšnje število, tako da največkrat ne moremo vseh sprejeti. Večina učencev je iz ljubljanske škofije, posamezni tudi iz drugih škofij. Letos imamo poleg Kranjcev dva Štajerca, enega Primorca in enega Hrvata iz Istre.

Učenci dovršijo šolo navadno v treh letih, boljši tudi v dveh.

V zadnjih treh letih je dovršilo šolo 19 učencev: leta 1911/12 šest, l. 1912/13 sedem, l. 1913/14 šest. Izmed teh 19 učencev jih je dovršilo 15 z dobrim, 4 z izvrstnim uspehom in so skoro vsi kmalu dobili primerne službe. Nekaj jih je moralo zadnji čas k vojakom.

Število vseh absolventov naše orglarske šole od l. 1878—1914 znaša že 226.

V šoli sami smo dobili začetkom šolskega leta 1912/13 nove moderne pnevmatične orgle. Napravil jih je tukajšnji orglarski mojster Milavec. Orgle dobro ustrezajo svojemu namenu, le z električnim ventilatorjem imamo semtertje kake sitnosti. Kadar odreče elektrika, si pomagamo z rezervnim mehničnim gonilom. Orgle so stale 3900 K. To svoto smo poravnali deloma z darovi, ki se jih je nabralo za 2381 K, ostalo je plačalo Cecilijino društvo samo. Vsem plemenitim darovalcem za nove orgle v naši šoli kličem: Imejte zavest, da ste prispevali za dobro stvar! Bog Vam obilo povrni! Stare orgle, ki smo jih še nekaj časa rabili za vajo in so stale v aložnjiški kapeli, smo ta mesec podrli. Kmalu dobimo tudi nov harmonij, ki je že naročen. Stari je čisto izrabljen.

Dalje si usojam poročati, da je odbor Cecilijinega društva l. 1912/13 napravil za orglarsko šolo primerna pravila (štatute), ki so nekako vodilo za učitelje in učence. Po sedanjih pravilih plačujejo učenci vsako leto malo šolnino 20 K, oziroma učenci iz drugih škofij 30 K in to v dveh obrokih.

— Učenci so dalje obvezani sodelovati pri cerkvenem petju na stolnem koru in se udeleževati pevskih vaj za stolnično petje. — V aložniški kapeli pa tudi v drugih cerkvah imajo učenci priliko, vaditi se ministriranja in cerkveniškimi poslov. Po pravilih so učenci dolžni pristopati vsak mesec k sv. zakramentom.

Koncem šolskega leta prirejamo zadnji čas po dve javni produkciji učencev, združeni z javnim izpraševanjem. K tem produkcijam si usojam ob tej priliki vabiti preč. duhovščino in vse prijatelje cerkvene glasbe in izrekam odkritosrečno željo, da bi se zanimanje za našo šolo v vseh v to poklicanih krogih nekoliko dvignilo.

Koncem šolskega leta dobivajo abiturientje zadnja leta primerne muzikalije ali kako primerno teoretično knjigo kot nekaj spomin na šolo.

Koncem zadnjega šolskega leta so se učenci naše šole skupno z nekaterimi gg. organisti udeležili prvih duhovnih vaj za organiste v ljubljanski škofiji, kakor je poročal že gospod društveni tajnik. Duhovne vaje bomo, če Bog da, imeli odslej vsaj na vsaki dve leti.

V svojem poročilu tudi ne smem dalje pozabiti tistih dobrotnikov, ki skrbé za telesno hrano, namreč kosilo in večerjo naših učencev. To sta pred vsem frančiškanski in uršulinski samostan. Bog jim plačaj! Priporočam jim naše revne učence še za v bodoče.

Tako torej, čast. zborovalci, se giblremo v orglarski šoli. Iz poročila, ki sem ga Vam podal, razvidite, da se trudimo šolo dvigniti v glasbenem oziru, da nam je na tem, da bi se učenci tudi sicer kolikormogoče izobrazili, da bi poleg orgljanja mogli opravljati še kak drug posel: cerkovenstvo, tajništvo ali kaj podobnega. Rokodelstva jih šola seveda ne more učiti; povdarjam pa, da nas veseli, in še posebno radi sprejmemo v šolo take učence, ki znajo primerno rokodelstvo, ker tak organist pozneje vedno lažje izbaja, kot tisti, ki nobenega rokodelstva ne zna. Končno si usojam trditi, da šola tudi glede verske in moralne vzgoje stori pri učencih, kolikor pač more, in se učenci zadnji čas v šoli kakor tudi v cerkvi vobče lepo obnašajo. Imeli smo pa v šoli žal tudi že nekaj pravih falotov, ki bi jih pozneje z mirno vestjo ne mogli nikomur priporočati v službo; te smo kratkoma iz šole izključili. Da pa šola ne more biti odgovorna za vse nerednosti in grehe, ki jih organisti pozneje v službah semtertje zakrivijo, je jasno kot beli dan. Zato pa priporočam zlasti vse mlade organiste, ki gredo iz naše šole ven v javnost, očetovski skrbi in naklonjenosti gg. dušnih pastirjev. Imejmo, čč. gospodje, predvsem vsi skupaj več smisla za cerkveno glasbo, zanimajmo se za delo in jelo organista, pojdemo semtertje k pevskim vajam, razložimo kake latinske tekste, izpregovorimo organistu, pevcem in pevkam kako bodrilno besedo, imejmo od časa do časa tudi v cerkvi kak govor o cerkveni glasbi, žrtvujmo nekoliko več tudi gmotno za potrebe cerkvene glasbe! S tem bomo brezdvomno tudi organiste bolj nase pritegnili ter jim ohranili in množili navdušenje za pravo cerkveno glasbo.

4. Za podanimi poročili je sledil krasen podučen govor o cerkveni glasbi. Ta govor g. predsednika P. Hugolina Sattnerja, ki vsebuje mnogo praktičnih nauk, prinese Cerkv. Gl. dobesedno.¹⁾

5. Volitev društvenega odbora se je na predlog presvetlega knezoškofa izvršila z vsklikom ter so bili soglasno izvoljeni: P. Hugolin Sattner za predsednika, Peter Janc za tajnika, Viktor Steska za blagajnika, Stanko Premrl za glasbenega vodja, Franc Ferjančič, prof. Fran Gerbič, dr. Franc Kimovec, Anton Lavrič, ravnatelj dr. Jos. Mantuani za odbornike.

6. Pri slučajnostih je občni zbor pooblastil društveni odbor, da sme po previdnosti podpornemu društvu za organiste dati primerno podporo iz društvene blagajne.

7. K sklepu spregovori presvetli knez in škof ter pravi: „Prav lep je današnji dan in zanimivo zborovanje Cecilijinega društva, katero že 38. leto deluje v ljubljanski škofiji, a njegov vpliv sega še daleč čez mejo škofije. Z mirnim in smotrenim delovanjem je doseglo zelo veliko na polju cerkvene glasbe. O priliki kanoničnih vizitacij opazujem, kako je cerkveno petje skoraj v vseh župnijah lepo, primerno cerkvi, a v nekaterih in prav velikokrat v malih, gorskih župnijah neverjetno lepo. V nekaterih župnijah so mislili: Pri nas ni mogoče petja zboljšati. Prišel je pa goreč župnik, navdušen cecilijanec in v nekaj mesecih je bilo na koru petje vse drugače. Veseli me Cecilijino društvo in sicer 1.) ker vidim, da se v njegovem okrilju zbirajo komponisti, ki v cerkvenem duhu, a zmeraj računajoč z modernim napredkom glasbe zlagajo za cerkev pesmi v vedno lepši in popolnejši obliki. Veseli me 2.) napredek v organizaciji društva. S cerkvenoglasheno komisijo in z nadzorniki organistov je zagotovljen stanovit napredek v cerkvenem petju — up še popolnejšega petja. Veseli me 3.) ker se organisti uče tudi drugih praktičnih predmetov. Dobro je zanje, da imajo več dela in z njim več zaslužka; delo jim je tudi v razvedrilo. Veseli me 4.) da se krepi versko življenje organistov z duhovnimi vajami in da se tudi učenci orglarske šole vabijo k sv. obhajilu, k sv. maši in da se skrbi za njihovo нравno življenje. Taki organisti, ki so možje molitve, bodo imeli tudi več ljubezni do Boga in s to več vneme za čast božjo.

Ko je nato Presvetli podelil navzočim svoj višjepastirski blagoslov, je g. predsednik s prisrčnimi besedami zaključil zanimivo in srečno vspelo zborovanje.

Pismeno so pozdravili občni zbor čč. gg.: župnik in duhovni svetnik Rott iz Zagorja ob Savi, župnik Bernik iz Domžal, župnik Golf iz Boh. Srednje vasi, župnik Jereb iz Škocijana pri Turjaku, župnik Logar iz Žirov, župnik Marčič iz Železnikov in odbornik Cecilijinega društva g. Lavrič, ki se nahaja sedaj na južnem bojišču.

Skupen obed za prijatelje cerkvene glasbe je bil ob eni uri pop. po končanem zborovanju. Tudi o tem moram poročati v našem glasilu.

¹⁾ V prvih številkah prihodnjega leta. Urednik.

Ne zanima nas pa prav nič, kaj smo jedli in kaj pili, ker nismo zaradi tega šli k skupnemu obedu, ampak da se kaj prijateljsko pomenimo. Že davno nisem šel tako zadovoljen od mize kakor ta dan. Škoda le, da ni stenograf zapisal naših pomenkov. Smem reči, da nič manj podučni kakor referati in govori na zboru so bili ti prijateljski pomenki. Tu se nam je šele odkrilo srce. P. Hugolin Sattner, prof. Gerbič, dr. Mantuani, svetnik Lesjak, dr. Kimovec in dr. so povedali mnogo zanimivih anekdot iz preteklosti cecilijanstva zlasti iz prvih let. Spoznali smo, da zmagovito napredujemo na polju glasbe in sklenili, da še bolj delujemo vsak v svojih razmerah za njen pravi napredek.

Sestanek članov cerkvenoglasbene komisije in nadzornikov organistov.

Sestanek se je vršil 25. novembra t. l. koj po občnem zboru Cecilijinega društva. Udeležilo se ga je 15 gospodov. Razgovor se je sukal zlasti o nadzorovanju organistov, kako naj se ta stvar vrši in v doglednem času nadzorstvo po vseh dekanijah in župnijah izvede. Gospod konz. svetnik Sattner je mej drugim omenjal, da je radi sedanje vojske in vsled vojske nastalih zmed tudi zadeva nadzorovanja organistov nekoliko trpela, da pa moramo kljub neugodnim časovnim razmeram vendar se pobrigati za našo velevažno stvar in jo v kolikor mogoče kratkem času spraviti v normalni tok. Sattnerjev predlog, naj se rok glede obveznosti napraviti zapisnik cerkvenih muzikalij podaljša do 1. avgusta 1915, soglasno obvelja. Glede časa, v katerem naj se vrši nadzorovanje, so mnogi gospodje priporočali zlasti te-le primerne prilike: birmo, vizitacijo, adoracijo. Najlažje imajo glede nadzorovanja tisti gg. nadzorniki, ki so obenem dekani, drugi gospodje naj ukrenejo, kakor jim je pač mogoče. Nadzorujejo naj, če utegnejo, izvajanje petja v cerkvi pri službi božji, dopoldanski ali popoldanski. Kdor pa tega ne more, naj bo v dotičnem kraju vsaj pri pevski vaji navzoč. Gg. nadzorniki naj dan svojega prihoda vedno prej javijo dotičnemu g. župniku, dotični g. župnik pa naj obvesti g. organista. Gg. nadzorniki naj vprašalno polo vedno tudi ime in priimek organista, ki so ga ravnokar nadzorovali. Za stroške, ki jih utegne nadzornik imeti več ali manj, naj pošljejo gg. župniki primerno odškodnino preč. kn. škof. ordinariatu oz. jo izroče lahko neposredno nadzorniku samemu.

O priliki sestanka se je izrekla tudi želja, naj bi gg. duhovniki večkrat šli pogledat na kor, je-li kor v redu ali ne. Prav dostikrat je opaziti po cerkvenih korih silno velik nered: muzikalije leže vse vprek razmetane, zaprašene, umazane, strgane, igralnik pri orglah odprt, umazan, tipke prašne, pedalna klaviatura polna smeti, itd. Nadzo-

rovanje korov je v tem oziru tuptam že obrodila dobre sadove. Tako je n. pr. v zadnjem času nek nadzornik prišel s tamošnjim župnikom pogledat na kor. Bilo je k sreči vse v redu. „No, hvala Bogu“, reče župnik, „vendar enkrat red; prej že dve leti ni bilo nikoli pospravljen!“

Organistovske zadeve.

Odborova seja podpornega društva organistov in pevovodij s sedežem v Ljubljani je bila 11. novembra t. l.

Predsednik Premrl poroča o važnejših organistovskih dogodkih zadnjega časa: o sestanku organistov v Novem mestu 24. junija t. l. in o duhovnih vajah za organiste in organistovske kandidate od 14. do 16. julija t. l. — Soprog družtvenega člana g. M. Slatnerja, organista v Smledniku, ki je moral k vojakom, se je podelila podpora v znesku 50 K; odbor to naknadno odobri.

Odbor odobri sprejem novih članov, ki so se priglasili že pri sestanku v Novem mestu. Ti so sledeči gg.: Jakob Ernst, Mošnje, Ignacij Fabiani, Šmarjeta, Frane Faciter, Stari trg pri Kočevju, Anton Grom, Št. Janž, Frane Murn, Stopiče, Ivan Nepužlan, Mirna peč, Frane Rak, Šempeter, Ivan Rems, Št. Rupert, Rudolf Schiller, Črnomelj, Alojzij Simončič, Boštanj, Vatroslav Vovič, Semič. Poleg teh se sprejmo še sledeči presileci: Frane Lukman, Poljane, Frane Samec, Krka, Anton Skok, Št. Lenart nad Škofjo Loko in Ludovik Strle, Poljčane.

Odbor sklene opozoriti redne člane, ki še niso poravnali letne članarine v znesku 5 K, in se obrniti do dosedanjih podpornih članov, da blagovolijo zopet prispevati s prispevkom v znesku vsaj po 2 K.¹⁾

Končno poroča predsednik Premrl o zadevi zavarovanja organistov. Storil je v tem oziru potrebne korake k kn. škof. ordinariatu. Z zavarovanjem organistov so velike težave. Težko je najti pravo pot in primerna sredstva, da se ta zadeva ugodno in splošno zadovoljivo reši. Od zavarovalnice za državne uslužbenice v Trstu ni pričakovati mnogo. Veliko boljša bi bila po mnenju kn. škof. ordinariata nizozemska zasebna zavarovalnica, ki je najcenejša in sploh primernejša za organiste nego katera koli druga. Pri kn. škof. ordinariatu so mislili tudi na to, da bi se organisti glede zavarovanja event. organizirali po vzgledu tiskarjev v Brnu, kar pa se je po danih informacijah izkazalo kot za organiste nerabno. Končno uvideva kn. škof. organariat, da bi zadevo zavarovanja organistov kazalo še najbolje uravnati na ta način, da se ustvari nekaj škofijski podporni fond za onemogle organiste oz. njih vdove in sirote. Odbor toplo pozdravlja zadnjo misel in naproša predsednika Premrla, naj izkuša v tem oziru dalje se dogovarjati s preč. kn. škof. ordinariatom.

¹⁾ Imena podpornih članov in njih prispevke objavimo v prvi številki prihodnjega letnika. (Uredništvo.)

Pri občnem zboru Cee. društva v Ljubljani je predsednik organistovskega društva g. Premrl med slučajnostmi omenjal naše podporno društvo organistov in pevovodij in ga priporočal škofijskemu Cee. društvu v blagohotno naklonjenost. Cee. društvo naj bi šlo organistovskemu društvu na roke s svetom in gmotno. Tudi predsednik Cee. društva gosp. P. Hugolin Sattner se je zavzel za naše društvo. Na njegov predlog je občni zbor pooblastil društveni odbor, da sme iz društvenih sredstev podpornemu društvu za organiste vsako leto nakazati primerno podporo. Nato je g. kancelar Steska poročal, da se pripravlja pri kn. škof. ordinariatu važna akcija za organiste. Dela se na to, da bodo cerkve ljubljanske škofije s privoljenjem gg. dekanov plačevale od sedaj naprej še enkrat večjo vsoto za Cee. društvo, od katere polovico bo Cee. društvo uporabljalo za podpore potrebne organiste. — Stvar je torej v najboljšem tiru in Bog daj, da bi ne prišla zopet kaka ovira vmes. Podporno društvo organistov izreka preč. kn. škof. ordinariatu za njegovo naklonjenost in izredno pomoč največjo in najiskrenejšo zahvalo.

S tem je dan najboljši odgovor vsem tistim, ki čez naše podporno organistovsko društvo le zabavljajo, češ, da nič ne dela, da nima pokazati še nikakih uspehov, itd. itd. Žal je še mnogo organistov, ki vsled takih in enakih pomislekov še niso člani našega društva, a ne pomislijo, da so tudi ravno oni s svojo odsotnostjo kolikor toliko krivi, če društvo ne more tako brž se razvijati kot bi se rado. Torej gg. tovariši-organisti, vsi brez izjeme v naše društvo! Naj ne bo nikomur žal male svote 5 K, ki jo prispeva na leto za društvene potrebe. V zadnjih letih je bilo že več organistov deležnih dobrot našega društva; če Bog da, jih bo deležen še marsikdo. Sicer pa nikar ne mislimo vedno le na nas same, če smo pri podpornem društvu, in ne računajmo, koliko smo že „po nepotrebnem“ potrošili za društvo! Nasprotno! Mislimo raje na tiste člane naše tovariše, ki so od društva podporo že prejeli ali jo bodo še prejeli, in imejmo veselo zavest, da smo oz. bomo tudi mi nekoliko prispevali k njihovi podpori. Naše geslo je in ostane: Vsi za enega, eden za vse!

Zelo mnogo organistov je moralo na vojsko. Na severnem bojišču je padel četovodja Alojzij Vozelj, bivši organist v Radečah pri Zidanem mostu. Morda še kateri drugi; ni nam znano. Ranjenih je bilo že več, nekateri se nahajajo skoro gotovo tudi v vjetništvu. Tako nam poroča g. vikar in skladatelj Vinko Vodopivec iz Kronberga pri Gorici, da se nahaja tamošnji organist Josip Hvalič v srbskem vojnem vjetništvu v Nišu. Lepo prosimo naše cenjene bralce, zlasti čč. gg. župnike, naj blagovolijo tozadevno obveščati „Cerkveni Glasbenik“. Tudi ta statistika ne bo brez pomena.

Dopisi.

Iz Idrije. — Letos smo god svete Cecilije obhajali le v cerkvi. Pri jutranjem in glavnem duhovnem opravilu je bil govor o sveti Ceciliji in o svetosti cerkvenega petja. Obakrat so se vzele bolj slovesne pesmi.

Ob 10. uri se je pela Mittererjeva latinska maša opus 67. z drugimi prilogami. Skrbimo, da, če le mogoče, vsako leto drugo mašo zberemo.

Ob 10. uri je bil zbor skoraj polnoštevilen, le kakih 5 je manjkalo, ker so bili službeno zadržani.

Na večer je pa običajni koncert izostal. 17krat smo ga že imeli, rekli so, da je to najlepši večer v letu, tudi letos so povpraševali, bo ali izostane.

A kako naj se mi veselimo, ko toliko naših sedaj zmrzuje na bojnem polju in je vedno v smrtni nevarnosti! Od našega zbora je v vojski 17 moči in od orkestra nadpolovica, toraj že mala četa, ki se pri zboru zelo pozna. Vendar še vedno lahko častno nastopimo. Na vseh Svetnikov dan smo peli na pokopališču 3 nagrobnice. V moškem zboru nas je bilo še vseeno 25, torej zbor, ki tudi nekaj izda. Vendar tako mogočno, tako v vseh glasovih polno doneče se ne moremo pokazati, ker ravno med onimi 17, ki so v vojski, so bili nekateri močni glasovi, posebno basso II. — Od naših pevcev v vojski ni bil še noben ranjen in noben ni padel, le eden ni že pisal 2 meseca, a med izkazi mrtvih in ranjenih ga ne dobimo. Pišejo pridno domov in povprašujejo po petju, vidi se jim, da je bila naša družba njim ljuba. „Oj, kako rad bi z Vami v domačiji pel!“ kateri vsklikne, a mi mu odgovorimo, da Bog tudi že na tem svetu plačuje, kar se v njegovo čast tu stori. Sodeloval je brezplačno na cerkvenem koru, dohajal k pevskim vajam, četudi včasih malo težko. To ne bo brez nagrade. Tukaj daje Gospod obresti, a za tam je pa kapital prihranil. Torej le pogum in zaupanje na božjo dobrotljivost, pa bode najbolje. Tako smo v duhu in po pesmih v zvezi, saj navdušene pevce veže tesna zavest, ki jo daljava do zgornje Galicije ali v nižave dolí do Srbije ne razbije.

Rajhenburg-Krško. Nekoliko odgovora g. kritiku-romarju na dopis v „Cerkv. Glasbeniku“, št. 9. letošnjega letnika. V tem člančiču se g. romar-dopisnik spodtikava nad cerkvenim petjem v prekrasni novi, naravnost monumentalni cerkvi rajhenburški. Imenovanemu članku nimam ničesar pridejati. Pač pa bi hotel g. „romarju“ v pomirjenje povedati, da je trdno upati in za kar jamči izjava veleč. g. župnika-svetnika J. Cerjaka, da se bo tudi cerkvenoglasbeno vprašanje ugodno rešilo, in da je vse dosedanje cerkvenoglasbeno stanje smatrati le kot nekaj „provizorij“, dokler ta prelepa in prekrasna „Marijina palača“ ne dobi novih orgel, katere se naroče takoj, ko bodo to dovoljevala denarna sredstva. Z vso gotovostjo je upati, da kakor se je velečastitemu gospodu konz. svetniku Cerjaku posrečila ta ogromna zadača — zidava in dozidava nove cerkve, da mu bo z božjo pomočjo mogoče tudi še nadaljne ureditve, ki so v zvezi z novo cerkvijo, srečno izpeljati. In ena zelo važnih stvari je nabava novih orgel in nastavljenje sposobnega in veččega organista predvsem pevovalja!

Toda za vse to je treba, gospod romar-dopisnik, — to boste rade volje priznali — denarnih pripomočkov, in če se kdo izmed ljubiteljev cerkvene glasbe najde, in č. cerkvenemu predstojništvu oziroma cerkveni stavbeni družbi prihiti z milodari na pomoč, bo isto gotovo hvaležno in sprejelo vsak — tudi najmanjši dar. Dal Gospod Bog, da se veliko takih src obudi, da se more tudi cerkveno-glasbeno vprašanje čim preje realizirati! — Naj se zgodi to na priprošnjo sv. Cecilije, naše zavetnice! Končno mi je pripomniti, da so baje vrstice gospoda „kritika-romarja-dopisnika“, kakor se mi je pripovedovalo, napravile v merodajnih krogih in seveda tudi v nemerodajnih krogih nekoliko razburjenja. O ljube duše! Zakaj pa to! Ali je to razburjenje potrebno ali ne, o tem tukaj ne bom razpravljaj! Na sumu imajo seveda mene, da sem jaz tisti „romar“ dopisnik in da sem torej jaz ta dopis pisal, ker sem

namreč v Savski dolini znan kot eden izmed „cecilijanskih petelinov!“ Za enkrat izjavljam, da vsak dopis, ki poteče iz mojega peresa, nosi moj podpis — s polnim naslovom.

In ni moja iznajdba skrivati se kot polemik, dopisnik, kritik in če ravno hočete „romar“ pod šifre in psevdonime! Ne najdem za to povoda in ga tudi nimam! Sem človek, ki ljubi odprt „vizir“ vsikdar, povsodi in proti vsakemu! — Če sem pa primoran pisati kritike à-la g. romar, imam v svojem arzenalu spravljene še drugačne papirnate bombe in granate ter pišem običajno kritike à-la g. romar s peresom v žolč namočenim. Slavno uredništvo mi bo gotovo rado potrdilo, da omenjenega dopisa nisem pisal.¹⁾ Sicer pa mi je grozno vse eno, ali me sumničijo dopisnikom omenjenega članka ali pa ne! Ali toliko resnici na ljubo! Gospodu romarju pa želim, da se mu kmali ponudi prilika, pisati ugodnejše poročilo o cerkvenem petju v prelepi rajhenburški cerkvi, ki ne bo ustvarjalo nikakega razburjenja, pač pa navdušilo vrlo nadarjene in trudoljubive moči pri rajhenburškem cerkv. pevskem zboru, ki naj procvita in krepko deluje tako, kakor druga naša katoliška društva, ki se pod vzornim in požrtvovalnim vodstvom v tej razsežni župniji jako lepo razvijajo. V to pomози Bog in sv. Cecilija!

Avguštin Kos, fin. oficijant, org. in pevovodja.

Z bojnega polja. — Č. g. urednik! Danes je praznik sv. Cecilije, zavečnice cerkvene glasbe. Pred letom smo proslavili ta god z izvrstno vspelim koncertom v ljubljanski stolnici pod Vašim vodstvom. Tudi moja malenkost je takrat sodelovala na koru. Svetovni koncert — vojska proslavlja god sv. mučenice. „Razlega mar se nebeščanov himna?“ Da, razlega se himna, a kakšna himna! Mesto orgel done, ravno ko Vam pišem to pismo, veličastno gromovi topov in gosto pokanje pušk, liki kadar pada toča na steklo. To gromenje topov in pokanje pušk darujem za god in proslavo istega sv. Ceciliji. Kakšni občutki obhajajo pravega cecilijanca na praznik sv. zavečnice cerkvene glasbe v vojski. (Pri našem polku, kolikor mi je znano, sem jaz edini organist-cecilijanec na bojišču.) Vsi gg. tovariši in cerkveni zbori slavite danes doma v vaših cerkvah god sv. Cecilije. Gotovo ste se spomnili pri molitvi nas ubogih bojnikov in svojih tovarišev organistov, vsaj Vi, gospod urednik, a upam, da tudi drugi tovariši, nas, ki se nahajamo na južnem bojišču. Spomnite se nas, molite za srečen izid naše vojske, da se kmalu vrnemo kot zmagovalci v ljubo domovino in da prej ko mogoče zamenjamo puško s taktirko. Prepričan sem, da bo vsak organist, ki je sedaj na vojski, če se srečno vrne domov, z večjo verno in z večjim veseljem deloval iz hvaležnosti za srečno vrnitev med drage svojce, za prospeh prave cerkvene glasbe, za božjo čast in čast sv. Cecilije. Kako veličastno bodo donele orgle in zahvalna pesem po sijajni zmagi. „In te, Domine, speravi.“ V te, o Gospod, sem upal in bom upal, dokler bom dihal, zato si me srečno pripeljal domov, da nadaljujem v Tvojo čast in slavo svoj vzvišeni poklic, in si me rešil iz rok grdega sovražnika in gotove smrti. — Veličastno bo donela zahvalna pesem, veličastno donele orgle in slavile Gospoda vojskinih trum za srečno zmago in veselo vrnitev v ljubo domovino. Spomnite se na, č. g. ravnatelj, vsaki dan pri sv. daritvi in v molitvi, da bi se srečno vojska izšla. S kakim veseljem bomo gojili tepe napeve, izišle v lepi zbirki „Slava pesv. Evharistiji“ iz hvaležnosti do presv. Zakramenta, ko nas v teh hudih časih Jezus varuje, da potrpežljivo prenašamo vse težave in bridkosti. Bog in sv. Cecilija nas čuvajta še v bodoče, nas bojavnike-organiste kakor vse, ki se bojujejo za sveto pravico! — Jutri gremo zopet dalje za sovražnikom, ki se zelo hitro umika. — Najsrčnejše pozdrave Vam in vsem gg. tovarišem organistom pošilja Vaš hvaležni

A. Lavrič.

Grad pri Mirnu. — Porabil sem priliko, ki je jo nudilo letošnje leto, da se je namreč praznovala sv. Cecilija ravno v nedeljo, in naredil v čast naše zavečnice v nebesih, sebi, zboru in obiskovalcem cerkve na Gradu nekaj veselja. Peli smo slovenske pesmice v različnih „slogih“. Sv. maša je bila pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom.

Kot pozdrav Jezusu v sv. Evharistiji in vabilo vernikom počastiti ga, je zadonel spev: „Hitite semkaj vse stvari“, skladba g. St. Premrla. („Slava presv. Evharistiji“,

¹⁾ Res je tako. Uredništvo.

št. 33.) To je krasna pesmica, mogočno vabilo, ki stoji na meji moderne in prejšnje skladbene umetnosti, vendar se pa nagiba k moderni. Mogoče jo je proizvajati z velikim efektom, ako se druga vrstica: „stvrij, kar vstvaril vas je Bog“ poje crescendo molto, tako da se pride pri besedi „Bog“ na *ff*, se fermata tudi *ff* vzdrži in se *ff* odseče. Učinek je velikanski. Zelo modro je g. skladatelj postavil pri začetku dvospevov: meno mosso; potreben je ta predznak, da se skladba ohrani v svoji resni slovesnosti.

Nato smo počastili sv. Cecilijo z dr. Kimovčevim slavospevom: „Dvigni pesem glase svoje“. (C. Gl. 1907, 11. priloga.) Skladba tako slovesna, vesela in dovršena, da je zlata vredna. Vsak zbor bi jo moral na pamet znati.

Od darovanja naprej smo počastili Kraljico devic z J. Gruberjevo skladbo: „Vsi zbori zadonite“. Pesem je zelo ljubka in lahka. Poje najprvo mešani zbor, ki se pri besedah: „Blažena Marija“, deli v moški in ženski zbor. Na višek navdušenosti pa nas pesem pripelje, ko oba zbora skupaj blagrujeta „Češčno vekomaj“. Gotovo je to ena najlepših Marijinih pesmij, kar se jih sliši. Iz katerega Gruberjevega opusa je vzeta, ne vem povedati, ker sem jo dobil že prepisano iz izvirnika.

„O kam Gospod“, smo zapeli precej po povzdigovanju („Slava presv. Evharistiji“, št. 62). Gospod skladatelj Jos. Lud. Weiss nam je tu podal tako prijetno in ob enem enotno skladbo, da bi jo človek zmiraj poslušal. Mislin pa, da je boljše, če se ta pesem proizvaja brez spremljevanja, ker se tako bolj sliši posamezne glasove kako „pridejo in gredo“.

Skladba g. Antona Tevža: „Oh kje, odtod . . .“ (št. 66.) izraža željno hrepenenje združitve z Jezusom, ki se ob svojem koncu izpremeni v veselo, trdno upanje, ker „srce je odprto za ljubezen božjo“.

Za sv. blagoslov smo peli Schmittov „Tantum ergo“, ki je v naši zbirki označen pod št. 3. Žal, da mi je neznano, iz katerega opusa je vzeta, najbrž je na Slovenskem tako tudi precej poznan. Označil bi ta „Tantum ergo“ s tem, da bi rekel, da je sestavljen v nekakem umetnem Riharjevem slogu. Treba je dosti vaj, da se ga nauči, da se ga prav v cerkvenem duhu prednaša, a potem nam lepo „paradira“ za največje praznike.

Po sv. maši, po blagoslovu smo zapeli še dr. Kimovčev: „Hvalite Gospoda“ (Cerkv. Glasb. 1907, priloga 7) Vodilna misel psalma je: Celo stvarstvo je od Boga odrešeno — in pri sv. maši se ponavlja odrešenje sveta — zato naj vse hvali Gospoda. Vsa glasbena orodja, vse, kar „žije in giblje“, „naj hvali Gospoda“. Temu slavospevu se naj pridruži človek, ki je po sv. maši zopet zagotovljen svojega odrešenja, veselo naj zato zapoje: Aleluja! To misel nam g. dr. Kimovec zelo spretno, ubrano in razumljivo tolmači; boljnih besedij ne najdem, da bi označil ta slavospev. Rabi se pa tudi lahko pri vsaki zahvalni slovesnosti. Popoldne smo peli za sv. blagoslov novonaučene evharistične pesmi, in nekaj smo jih ponovili od dopoldne. Sv. Cecilija nas podpiraj v nadaljni napredek!

Franc Pirc, C. M.

Slovenske cerkvene pesmi za Božič.

Ant. Foerster:	Cecilija. I. del. Par prav lepih božičnih pesmi za mešani zbor.
" "	Cantica sacra. I., II. in III. zvezek. Ima nekaj lepih pesmi za moški zbor.
Josip Sicerl:	Božične pesmi. Riharjevi in drugi napevi za mešani in moški zbor.
Dr. Fr. Kimovec:	Rihar renatus. V tej zbirki se nahajati dve (božični pesmi za sv. večer) za mešani zbor.
Andrej Vavken:	Napevi cerkvenih pesmi. So tudi božične vmes.
L. Cvek:	Pet božičnih pesmi za mešani zbor.

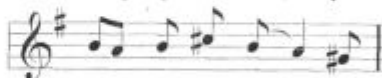
P. Ang. Hribar:	Adventne in božične pesmi za mešani, deloma tudi za moški zbor. Posebno lepe in iskrene, pa lahke.
Hribar-Sattner:	14 božičnih pesmi za mešani zbor. Il. pomnoženi natis.
I. Zupan:	13 božičnih napevov za mešani zbor.
Ignacij Hladnik:	Tri božične za mešani zbor, samospeve in orgle. Op. 6.
" "	Čvetero božičnih pesmi za mešani zbor, samospeve in orgle, op. 18.
" "	Pet božičnih pesmi za mešani zbor, samospeve in orgle, op. 44.
" "	„Gloria in excelsis Deo“. Tri božične pesmi in trije božični ofertoriji za mešani zbor, op. 29.
" "	Dva božična speva, op. 53.
Danilo Fajgelj:	Štiri božične za moški zbor, op. 280.
Dr. A. Chlondowski:	Božične pesmi za mešani zbor.
Alojzij Mihelčič:	Božične pesmi za mešani zbor.
Anton Grum:	Pet božičnih pesmi za mešani zbor.
Janko Leban:	Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor. V tej se nahaja ena lepa božična v ljudskem slogu.
Karol Bervar:	Sedem božičnih napevov za mešani zbor.

* * *

Tudi v prilogah „Cerkvenega Glasbenika“ je natisnjenih več božičnih pesmi. Omenjamo pred vsem znano Gruberjevo „Sveta noč“, dalje Kimovčeve (l. 1906), Sattnerjeve (l. 1910) in Hochreiterjevi dve (l. 1913). Pri zadnjih dveh se je lani v tisk vrinilo nekaj napak. Pri prvi „Zvezde jasne“ mora v orgelskem partu stran 45 (III. sistem, 1. takt) stati Na str. 46 pa mora v predzadnjem taktu III. sistema pasaža se takole glasiti:

Pri drugi pesmi „Angeli božji“ se mora pri besedilu „predenj kleknite“, kjer prične zbor, sopran glasiti:

Oglasnik.

Fr. Ferjančič: **Tradicionalna psalmodija**. Ponatis iz „Cerkv. Glasbenika“. Založilo Cecilijino društvo v Ljubljani. Prodaja Kat. Bukvarna v Ljubljani. Cena 50 vin. — To je — na kratko povedano — izvrsten spis, iz katerega se lahko vsakdo natančno pouči, kako je peti psalme po novem, tradicionalnem načinu. Gosp. pisatelj, strokovnjak v koralu, je obdelal kar najskrbneje vsak psalmov ton posebej in pridejal razlagi primerne praktične vzglede. Opozarja tudi na napake, ki se navadno porajajo pri psaliranju. Za sklep našteva še glavna pravila latinske izgovarjave. Spis bo zelo dobro služil zlasti gg. duhovnikom, bogoslovcem, organistom in orglarskim učencem. Priporočamo ga najtopleje.

Premrl.

Maks Springer: **Missa „Puer natus est“** za mešani zbor in orgle. Založilo Bonifacijevo društvo v Pragi. Il. 1483. Cena partituri K 450, glasovom 60 vin.

To je že druga, takozvana „reformna“ maša tega silno nadarjenega in plodovitega skladatelja, profesorja na cerkvenoglasbeni akademiji v Klosterneuburgu. Prva je bila velikonočna „Resurexi“. Te vrste maše prinašajo zložene vse stalne in izpremenljive speve za kak praznik. Zgoraj omenjena maša je zložena za sv. božični praznik. Glavni motiv je vzet iz koral. Maša je izredno krasna, a tudi tako težka, da jo bodo mogli izvajati le prav redki zbori. Podrobnejšo glasbeno oceno prinesemo prihodnjič.

Premrl.

Officium in die Nativitatis D. N. I. C. cum Cantu juxta ordinem Breviarii et Missalis Romani in quo Psalmorum textum melodiis eorum accomodavit Carolus Weinmann.

Kakor vse kaže, vdobimo letos še pravočasno — sredi meseca decembra — že več let željno pričakovani oficij za božič. Te dni sem od Pustetove tiskarne prejel na ogled eno polo nove izdaje in reči moram, da bo izdaja jako praktična. Tisk je razločen, kadence niso samo zaznamove, kakor v prejšnjih knjigah, temveč so v kolonah podstavljene pod note same, kar zelo olajšuje psaliranje. V knjžici bo sploh vse, kar je za božični praznik predpisano v breviju in misalu, tudi vse tri božične maše z besedilom in notami, kakor tudi ob koncu knjižice lekcije s starejšim, slovesnejšim napevom. Zaradi tega bo knjižica precej narasla, obsegala bo namreč 14 strani, dočim je nekdanja stara Pustetova izdaja imela samo 76 strani. Cena v platno vezanemu izvodu je 2 K 60 vin. brez poštne. Naročila sprejema Katol. bukvarna v Ljubljani. **Ferjančič.**

Razne reči.

Δ Povodom 66 letnice vladanja našega presv. cesarja Franca Jožefa I. so se vršile po Slovenskem deloma dne 2. decembra t. l. deloma v nedeljo 6. decembra slovesne službe božje s Te Deumom in s pevanjem himne: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!“

Δ Prevzvišeni knezoškof lavantinski, dr. Mihael Napotnik je obhajal dne 17. novembra t. l. petindvajsetletnico škofovstva. Visokemu jubilantu, našemu dolgoletnemu naročniku, kličemo: Ad multos annos!

Δ 25. novembra je umrl v Ljubljani skladatelj Davorin Jenko. Rojen je bil 10. nov. v Dvorjah poleg Cerkljan na Gorenjskem. Po končanih gimnazijskih študijah se je šel na Dunaj učiti pravoslovja. Sčasoma pa se je popolnoma posvetil glasbi. Za časa svojih dunajskih študij je zložil mnogo lepih, še vedno priljubljenih moških zborov: Hej rojaki, Pobratinija, Strunam, Tiha luna, Lipa itd. Leta 1860 je zložil našo narodno himno „Naprej zastava Slave“. O tej se je pred nekaj leti mnogo pisalo. Zanimiva je podobnost Jenkove skladbe z Riharjevim velikonočnim napevom „Zveličar naš je vstal iz groba“, na kar — kolikor mi je znano — se takrat nihče ni domislil.

(Rihar: Vishe za druge bukvice svetih pesmi, 1844).

Riharjeva „visha“ je vsekako starejša. Prišla je na svetlo 1844, t. j. v letih, ko je Jenko študiral spodnjo gimnazijo v Ljubljani in se pri Riharju in Mašku učil glasbe. Jenko je brezdvomno to Riharjevo¹⁾ pesem večkrat slišal, in bi ne bilo prav nič čudno, da se je ta slovesni napev vzbudil v njegovi duši, ko je iskal napeva za „Naprej“. To le mimogrede. — L. 1863 je Jenko prevzel mesto pevovodja v pravoslavni občini Pančevo. L. 1871. ga je kr. srbsko narodno gledališče pozvalo kot kapelnika in kompozitorja. Na tem mestu je vstrajal 32 let do svoje upokojitve. Zadnja leta je preživel popolnoma zase v Ljubljani. Jenko je uglasbil nad 200 pesmi za razne zборе in samospelve in 7 overtur za orkester. Mnogo njegovih skladb se nahaja v njegovi zapuščini še nenatisnjenih. — Pri pogrebu mu je pel moški zbor „Glasbene Matice“,

¹⁾ Če je res Riharjeva, seveda ne morem garantirati. Urednik.

katere častni član je bil Jenko, Jelenovo „Usliši nas, Gospod“, in njegovo lastno skladbo „Blagor mu, ki se spočije“. Slava njegovemu spominu! Pokoj njegovi duši!

Δ Cecilijino društvo stolne župnije v Mariboru je priredilo dne 19. novembra v mariborski stolnici dobrodelni koncert v spomin na padle junake avstrijske armade. Prebitek je bil namenjen avstrijskemu Rdečemu križu. Izvajala se je E. Beranova žalobna koračnica za veliki orkester in M. L. Cherubinijev Requiem za mešani zbor in veliki orkester.

Δ Izšla je 4. št. „Novih Akordov“, ki prinaša sledeče skladbe: V. Parmovo koračnico „Straža ob Savi“ za klavir, M. Kogojev mešani zbor „Trenutek“, V. Mirkovo „Pravijo ljudje...“ za en glas in klavir ter K. Adamičev mešani zbor „Dekletce, podaj mi roko“. Ta zvezek ima tudi zelo obsežno in zanimivo glasbenoknjževno prilogo. List vobče toplo priporočamo. Izhaja šestkrat na leto in stane 10 K. Bila bi škoda, če bi moral vsled nezadostnega števila naročnikov prenehati.

Δ Dne 6. decembra je v Monakovem umrl znani skladatelj oratorijev P. Hartmann. Več o njem o priliki. R. L. P.

Δ Skladatelj Ign. Mitterer, vodja stolnega kora v Briksnu, je po dolgi težki bolezni zopet hvala Bogu okrevail.

Ob koncu leta.

Zopet je en letnik, hvala Bogu, dovršen. Prirčna hvala vsem našim velecejenim in dragim sotrudnikom! Ostanite listu zvesti še naprej!

Od več strani čujemo, da „Cerkveni Glasbenik“, kakor se sedaj prezentira, splošno ugaja. To nas zelo veseli. Naš list mora biti pač praktičen. S praktičnimi nasveti in migljaji, upamo, da bo v sedanjih razmerah naši cerkveni glasbi še največ koristil. Zato ga bomo, če Bog da, tudi v prihodnjem letu urejevali in izdajali v tem smislu dalje.

Priporočamo se dosedanjim p. n. naročnikom, naj skušajo pridobiti listu še novih bralcev in bralk. Vabimo na naročnino predvsem vse cerkve, ki še niso naročene, čč. gg. duhovnike in bogoslovce, gg. organiste, učitelje, dijake: z eno besedo vse, ki se količkaj zanimajo za slovensko cerkveno glasbo.

Prihodnji letnik bo prinesel predvsem izvrstni govor o cerkveni glasbi, ki ga je imel predsednik Cec. društva P. Hugolin Sattner na zadnjem občnem zboru v Ljubljani. Zanimiva bo statistika orgel v ljubljanski škofiji; podučna literatura teoretičnih in za praktično uporabo potrebnih koralnih knjig itd.

Posebno izbrane bodo glasbene priloge, med drugimi Foersterjeva kantata „Molitev med bitko“ za moški zbor, Hochreiterjev „Requiem“ za en glas in orgle.

Cena listu ostane enaka, namreč 5 K na leto, za cerkve ljubljanske škofije 4 K, za dijake pa 3 K.

Današnji številki so priložene poštne položnice.

Vesele božične praznike in srečno, z mirom obdarjeno novo leto voši vsem

Uredništvo in upravništvo „Cerkvenega Glasbenika“.

Današnjemu listu je pridejana 12. številka priloge.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge Stanko Premrl.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.

